

Grund- og nærhedsnotat: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om omarbejdning af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 1141/2014 af 22. oktober 2014 om statut for og finansiering af europæiske politiske partier og europæiske politiske fonde

KOM (2021) 734

Nyt notat

1. Resumé

Kommissionen har den 25. november 2021 stillet forslag til omarbejdning af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om statut for og finansiering af europæiske politiske partier og europæiske politiske fonde. Den danske sprogversion er modtaget den 16. januar 2022. Formålet med forslaget er blandt andet at styrke kontrol og gennemsigtighed med finansielle kilder, især med donationer og finansiering fra kilder uden for EU; lette administrative byrder og styrke retssikkerheden. Kommissionen ønsker også at styrke europæiske politiske partier og fondes finansielle bæredygtighed og at lette deres samspil med de nationale medlemspartier, herunder i forbindelse med nationale kampagner om EU-spørgsmål. Der lægges også op til at øge kravene til gennemsigtighed i forhold til politisk reklame.

Forslaget indeholder blandt andet konkrete tiltag til styrkelse af transparens og kontrol med finansiering samt reducere af administrative byrder. Det tydeliggøres også, at forpligtelsen til at efterleve EU's traktatfæstede grundlæggende værdier ikke blot gælder for europæiske politiske partier og fonde men også for deres nationale medlemspartier og medlemsorganisationer. En række bestemmelser omhandler øget gennemsigtighed omkring politisk reklame, herunder ved brug af målretnings- eller forstærkningsteknikker, der indebærer behandling af personoplysninger. I denne henseende stilles der krav om, at europæiske politiske partier skal sikre, at de udbydere af politiske reklamejenester, som de anvender i forbindelse med politisk reklame, overholder relevante bestemmelser i den kommende forordning om gennemsigtighed og målretning i forbindelse med politisk reklame (KOM(2021) 731).

Forslaget lægger endvidere op til at ændre i en række finansieringsbestemmelser. Ændringerne indebærer, at europæiske politiske partier og fonde vil kunne modtage økonomiske bidrag fra deres medlemspartier og medlemsorganisationer i Europarådets lande, samt at medfinansieringskravet sænkes. En række bestemmelser indeholder skærpede krav til europæiske politiske partiers nationale medlemspartier. Endelig fjernes forbuddet mod, at europæiske politiske partier og fonde kan anvende midler fra EU-budgettet i folkeafstemningskampagner om spørgsmål vedrørende gennemførelsen af traktaterne.

Regeringen støtter generelt forslagens overordnede formål om at opdatere og sikre hensigtsmæssige rammer for de europæiske politiske partiers virke og deres samvirke med de nationale medlemspartier. For regeringen er det centralt, at der med forslaget lægges op til at fremme respekten for EU's grundlæggende værdier. Regeringen støtter samtidig, at der med forslaget lægges op til øget transparens og kontrol omkring finansielle donationer og partiernes anvendelse af midler samt mulighed for mere graduerede sanktioner. Regeringen støtter hensigten med krav om gennemsigtighed i forbindelse med politiske reklamer, herunder de særligt skærpede krav, der særligt gælder for digitale reklamer, som gør brug af målretnings- og forstærkningsteknikker, der indebærer behandling af følsomme personoplysninger.

Regeringen er skeptisk over for forslaget om eksplicit at tillade bidrag fra medlemmer af europæiske politiske partier fra ikke-EU-lande. Regeringen er kritisk over for muligheden for, at europæiske politiske partier og fonde med forslaget får mulighed for at kunne finansiere kampagner i regi af folkeafstemninger vedrørende gennemførelse af traktaten.

For så vidt angår finansiering finder regeringen, at der fortsat bør sikres en tilstrækkelig grad af egenfinansiering fra partierne. Endeligt bør det undgås, at nationale myndigheder pålægges nye uforholdsmæssigt store administrative byrder. Nye tiltag i forbindelse med omarbejdning af forordningen bør finansieres inden for de eksisterende økonomiske rammer på EU-niveau.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2021) 734 af 25. november 2021 fremsat forslag om omarbejdning af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 1141/2014 af 22. oktober 2014 om statut for og finansiering af europæiske politiske partier og europæiske politiske fonde. Forslaget er oversendt til Rådet den 16. januar 2022 i dansk sprogversion. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 224 og artikel 106a i traktaten om oprettelse af det Europæiske Atomenergifællesskab og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Forslaget blev bebudet i kommissionsformand Ursula von der Leyens politiske retningslinjer og Kommissionens arbejdsprogram for 2021. Det udspringer af Kommissionens prioritet om at sætte nyt skub i de europæiske demokratier. Forslaget indgår i Kommissionens såkaldte ”Demokratipakke” og hænger tæt sammen med de andre initiativer i pakken. Forslaget er endvidere udarbejdet som led i Handlingsplanen for europæisk demokrati (KOM(2020) 790), som omfatter en række initiativer, der skal bidrage til at beskytte valgintegriteten og fremme demokratisk deltagelse.

Forslaget bygger endvidere på Europa-Parlamentets (A9-0294/2021) og Kommissionens (KOM(2021) 717) evalueringer af den gældende Forordning om statut for og finansiering af europæiske politiske partier og europæiske politiske fonde.

3. Formål og indhold

Formålet med forslaget er ifølge Kommissionen bl.a. at forbedre europæiske politiske partiers og fondes finansielle levedygtighed, og at lette deres samspil med de nationale medlemspartier, således at europæiske politiske partier fx lettere kan deltage i nationale kampagner om EU-emner. Forslaget adresserer desuden en række spørgsmål knyttet til finansieringskilder og gennemsigtighed i finansieringen af europæiske politiske partier og fonde. Desuden foreslås der specifikke ændringer af forordningen, som ifølge Kommissionen er rettet mod at sikre høje gennemsigtighedsstandarder samt at modgå risikoen for udenlandsk indblanding og brud på databeskyttelsesreglerne i forbindelse med politisk reklame.

Med henblik på at opnå dette foreslår Kommissionen bl.a. følgende hovedændringer af forordning (EU) nr. 1141/2014:

Øget transparens og kontrol med finansiering samt reducere af administrative byrder

- Der indføres en due-diligence-mekanisme, hvormed europæiske politiske partier og fonde skal indhente identifikationsoplysninger fra donorer, som giver donationer til en værdi af over EUR 3.000, således at donoren kan identificeres korrekt.
- Myndigheden for Europæiske Politiske Partier og Europæiske Politiske Fonde får beføjelse til at anmode om yderligere oplysninger direkte fra donorer, hvis den har grund til at formode, at der er givet en donation i strid med forordningen.
- I de seks måneder, som leder op til et europaparlamentsvalg, skal det, på ugentlig basis, indberettes til Myndigheden for Europæiske Politiske Partier og Europæiske Politiske Fonde, hvilke udgifter europæiske politisk partier og fonde har finansieret via de donationer, som de har modtaget.
- Det skal være muligt i højere grad at pålægge europæiske politiske partier og fonde graduerede finansielle sanktioner for ikke-kvantificerbare overtrædelser af forordningen. Derudover hæves grænsen for varigheden af en sanktion fra 5 til 10 år.
- For at beskytte Unionens finansielle interesser skal udbetalinger til partier, der afregistreres, stoppes hurtigere. Det sker ved at afskaffe tremåneders-perioden mellem en beslutning om at afregistrere et parti, og indtil beslutningen træder i kraft.
- For at muliggøre mere retvisende klassificering af indtægter oprettes en ny kategori for såkaldte ”egne indtægter”, som et europæisk politisk parti eller en europæisk politisk fond har genereret gennem fx konferencegebyrer, salg og publikationer. Indtægten må ikke udgøre mere end 5% af partiets eller fondens samlede årlige budget.
- Kravet om at europæiske politiske partier og fonde skal udarbejde årsregnskaber på grundlag af de internationale regnskabsstandarder bortfalder. Det sker ifølge Kommissionen, fordi kravet ikke i praksis tilføjer megen ekstra information, udover hvad partierne og fondene i forvejen skal oplyse i henhold til de øvrige revisionskrav, de i forvejen er underlagt.

Tydeligere krav om efterlevelse af de grundlæggende værdier

- Det tydeliggøres, at forpligtelsen til at efterleve EU’s traktatfæstede grundlæggende værdier ikke blot gælder for europæiske politiske partier og fonde, men også for deres nationale medlemspartier og medlemsorganisationer. De europæiske partier og fonde skal således fremadrettet afgive erklæring om, at også deres nationale medlemmer respekterer de grundlæggende værdier. Dette er en forudsætning for, at de europæiske partier kan registreres og dermed opnå økonomiske tilskud fra EU-budgettet.

Øget gennemsigtighed omkring politisk reklame

- Der skabes mere gennemsigtighed omkring politisk reklame ved at fastlægge en nærmere definition af begreberne ”politisk reklame”, ”politisk annonce” og ”politiske reklametjenester”, i overensstemmelse med definitionerne i den kommende forordning (KOM(2021) 731) om gennemsigtighed og målretning i forbindelse med politisk reklame.
- Der stilles krav til europæiske politiske partier om, at de skal have en politik for deres brug af politisk reklame, som de, ved ansøgning om EU-midler, skal kunne dokumentere, at de har implementeret gennem de forudgående 12 måneder. Europæiske politiske partier skal årligt udgive en rapport om implementeringen af deres politik for politisk reklame. Rapporten skal indeholde information om de politiske annoncer, som partiet har

offentliggjort inden for de seneste fem år, samt information om konkrete skridt, som partiet har taget for at overholde forordningens krav vedrørende politisk reklame. Rapporten skal være tilgængelig på partiets hjemmeside.

- Samtidig skal europæiske politiske partier sikre, at kontrakter indgået med udbydere af politiske reklametjenester, som de samarbejder med, forpligter udbyderne til at overholde artikel 7 (vedrørende gennemsigtighed ifm. politiske annoncer) og artikel 12 (om målretning og forstærkning) i den kommende forordning om gennemsigtighed og målretning i forbindelse med politisk reklame (KOM(2021) 731).
- Ligeledes skal de europæiske partier også selv overholde artikel 12 i KOM(2021) 731, såfremt de anvender såkaldte målretnings- eller forstærkningsteknikker, der indebærer behandling af personoplysninger til brug for politisk reklame.
- Når europæiske partier sponsorerer eller offentliggør en politisk reklame, skal dette, inden for fem dage, oplyses til Myndigheden for Europæiske Politiske Partier og Europæiske Politiske Fonde, som skal offentliggøre oplysningerne.
- Der kan via vedtagelse af delegerede retsakter, hvis der opstår behov herfor, tilføjes eller fjernes elementer fra listen over oplysninger, der skal fremsendes til databasen, som administreres af Myndigheden for Europæiske Politiske Partier og Europæiske Politiske Fonde, og de oplysninger, der indgår i politikken for anvendelse af politisk reklame.
- Endelig forpligtes medlemsstaterne til at udpege uafhængige nationale myndigheder eller organer til at føre tilsyn med overholdelsen af forordningens krav vedrørende gennemsigtighed i forbindelse med politisk reklame. Desuden skal de nationale tilsynsmyndigheder, der er omhandlet i artikel 51 i KOM(2016) 679 (GDPR), føre tilsyn med europæiske politiske partiers overholdelse af artikel 12 i den nye forordning KOM(2021) 731 ved anvendelse af målretnings- eller forstærkningsteknikker, der indebærer behandling af personoplysninger til brug for politisk reklame.

Ændrede finansieringsbestemmelser

- Forslaget indebærer, at europæiske politiske partier og fonde kan modtage økonomiske bidrag fra deres medlemspartier og medlemsorganisationer i Europarådets lande. Sådanne bidrag må dog ikke overstige 10 % af de samlede medlemsbidrag, som samtidig ikke må overstige 40 % af et europæisk politisk partis eller fonds årlige budget.
- Medfinansieringskravet for europæiske politiske partier sænkes generelt fra 10 % til 5 % og yderligere til 0 % i de år, hvor der er valg til Europa-Parlamentet.

Justerede bestemmelser om politisk kampagneføring

- Definitionen af ”europæisk politisk parti” ændres for at indarbejde et princip om, at europæiske politiske partier bør kunne afholde tværnationale kampagner. Forslaget lægger op til at præcisere begrebet ”indirekte finansiering”.
- Totalforbuddet mod at europæiske politiske partier kan anvende midler fra EU-budgettet i forbindelse med folkeafstemningskampagner erstattes med en bestemmelse, der tillader finansiering af folkeafstemninger, såfremt disse vedrører implementering af traktaten.

Skærpede krav til nationale medlemspartier

- Der stilles krav om, at de europæiske partier, i deres statutter, skal pålægge deres nationale medlemspartier at vise det europæiske partis logo øverst på forsiden af de nationale partiers hjemmesider.
- Der stilles krav om, at de europæiske partiers statutter skal indeholde regler for ligelig kønsfordeling. Derudover pålægges de europæiske politiske partier at dokumentere, at deres nationale medlemspartier, på deres hjemmesider, har information om kønsfordelingen blandt deres kandidater til det seneste Europa-Parlamentsvalg og om udviklingen i kønsfordelingen blandt deres medlemmer i Europa-Parlamentet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at de foreslåede ændringer er i fuld overensstemmelse med nærhedsprincippet, da der kun på EU-plan kan fastsættes regler vedrørende statut for og finansiering af europæiske politiske partier og europæiske politiske fonde. Regeringen deler den vurdering.

6. Gældende dansk ret

Der er ingen nationale regler i Danmark for statut for og finansiering af europæiske partier og europæiske politiske fonde.

7. Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget forventes ikke umiddelbart at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget kan medføre statsfinansielle konsekvenser i form af afledte nationale udgifter forbundet med kravet om nye nationale tilsynsopgaver i forhold til de europæiske politiske partiers anvendelse af politisk reklame. Det må forventes, at ressourceforbruget stiger hos den eller de myndigheder, der udpeges til håndhævelsesmyndigheder, i det omfang forordningen medfører en øget sagsmængde eller en udvidet opgaveportefølje. Det er dog på nuværende tidspunkt ikke muligt at kvantificere udgifterne. Det bemærkes, at afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter afholdes inden for de berørte myndigheders eksisterende bevillingsramme, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

Forslaget vil have begrænsede budget- og personalemæssige implikationer i relation til EU-budgettet. Kommissionen oplyser i forslaget, at udgifterne skal afholdes inden for det eksisterende budget, idet dette vil kræve ændringer i de bidragende myndigheders stillingsfortegnelser.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring hos alle danske partier, som er opstillingsberettigede til Folketinget og/eller til Europa-Parlamentet. Der er ikke modtaget nogen høringssvar.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forhandlingerne befinder sig fortsat i en meget tidlig fase. Den generelle forventning er, at forslaget generelle formål vil kunne støttes af en bred kreds af medlemslande.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt forslaget om at opdatere og sikre hensigtsmæssige rammer for de europæiske politiske partiers virke og for deres samvirke med de nationale medlemspartier.

For regeringen er det centralt, at der med forslaget lægges op til at fremme respekten for EU's grundlæggende værdier, idet også de nationale medlemspartiers erklæring om efterlevelse af de grundlæggende værdier fremadrettet vil være en forudsætning for, at de europæiske politiske partier kan registreres og opnå økonomisk støtte.

Regeringen støtter samtidig, at der med forslaget lægges op til øget transparens og kontrol omkring finansielle donationer og partiernes anvendelse af midler, samt at der indføres mulighed for mere graduerede sanktioner afhængig af forskellige forseelsers karakter.

Regeringen støtter hensigten med øget regulering af politiske reklamer, herunder de særligt skærpede krav, der gælder for ikke mindst digitale reklamer, som gør brug af særlige målretnings- og forstærkningsteknikker, der indebærer behandling af personoplysninger. Det er dog samtidig vigtigt for regeringen, at legitime politiske aktørers mulighed for at benytte politisk reklame som led i den demokratiske debat ikke forringes eller mistænkeliggøres.

Regeringen er skeptisk over for forslaget om eksplicit at tillade bidrag fra medlemmer af europæiske politiske partier fra ikke-EU-lande.

Regeringen er kritisk over for muligheden for, at europæiske politiske partier og fonde med forslaget får mulighed for at finansiere kampagner i regi af folkeafstemninger vedrørende gennemførelse af traktaten.

Regeringen finder, at der fortsat bør sikres en tilstrækkelig grad af egenfinansiering fra partierne mhp. at sikre ejerskab til og kvalitet i anvendelsen af partiernes samlede midler.

Endelig bør det undgås, at nationale myndigheder pålægges nye uforholdsmæssigt store administrative byrder. Nye tiltag i forbindelse med omarbejdning af forordningen bør finansieres inden for de eksisterende økonomiske rammer på EU-niveau.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt særskilt for Folketingets Europaudvalg, men indgik som delelement i en overordnet forelæggelse af Kommissionens Demokratipakke d. 20. januar 2022.